

Chorwacja 28 krajem Unii Europejskiej

1 lipca Chorwacja stała się częścią Unii Europejskiej. Traktat akcesyjny podpisano w czasie, gdy Polska sprawowała prezydencję w Radzie UE. Natomiast chorwackie negocjacje w sprawie przystąpienia do Wspólnoty rozpoczęły się dużo wcześniej, bo w 2005 roku.

Państwo, które chce wstąpić w poczet państw wspólnoty musi wyznawać przede wszystkim wspólne wartości określone w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej tj.: *poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, poszanowania praw człowieka, państwa prawa i praw osób należących do mniejszości*¹.

Warunki przystąpienia do Unii Europejskiej opisuje art. 49 TUE. Najpierw państwo, które chce przystąpić do UE musi radzie przedstawić stosowny wniosek. Następnie parlament Europejski i wszystkie parlamenty członkowskie są powiadamiane o tej kandydaturze. Rada zasięga opinii Komisji i zwraca się do Parlamentu Europejskiego o zatwierdzenie, które zapada większością głosów członków wchodzących w jego skład. W przypadku zatwierdzenia Rada podejmuje jednogłośnie decyzję w sprawie przyjęcia nowego państwa członkowskiego².

---

¹W Europa.eu:

http://europa.eu/legislation_summaries/enlargement/ongoing_enlargement/l14536_pl.htm

²W Europa.eu:

http://europa.eu/legislation_summaries/enlargement/ongoing_enlargement/l14536_pl.htm

Kluczowe wydarzenia:

1. VI.2000 rok: Rada Europejska podkreśla, że wszystkie kraje SAP są „potencjalnymi kandydatami” do członkostwa w UE.
2. XI.2000 rok: Szczyt w Zagrzebiu uruchamia proces stabilizacji i stowarzyszenia (SAP) dla pięciu krajów Europy Południowo-Wschodniej, w tym Chorwacji.
3. 29.X.2001 rok: Podpisanie porozumienia w sprawie stabilizacji i stowarzyszenia.
4. 21.II.2003 rok: Chorwacja składa wniosek o akcesję do Unii Europejskiej.
5. IV.2004 rok: Komisja Europejska wydaje pozytywną opinię w sprawie wniosku Chorwacji o członkostwo w UE.
6. VI. 2004 rok: Rada Europejska zatwierdza Chorwację jako kraj kandydujący.
7. XII. 2004 rok: Grudzień 2004 r. - Rada Europejska wyznacza 17 marca 2005 jako datę rozpoczęcia negocjacji, uwarunkowana pełną współpracą z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii.
8. 1.II.2005 rok: Akt o stabilizacji i stowarzyszeniu wchodzi w życie.
9. 16.III.2005 rok: UE odkłada rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych, ale przyjmuje ramy negocjacyjne dla Chorwacji.
10. 26.IV.2005 rok: Pierwsze posiedzenie Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia.
11. 3.X.2005 rok: Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii (MTKJ) ocenia, że Chorwacja w pełni z nim współpracuje. Rada stwierdza, iż ostatni pozostały warunek do rozpoczęcia negocjacji został spełniony. Negocjacje akcesyjne są uruchamiane w tym samym dniu.
12. 20.X.2005 rok: Rozpoczęcie „screeningu”.
13. 12.VI.2006 rok: Pierwszy rozdział akcesyjnych negocjacji - Nauka i badania - oficjalnie otwarty i tymczasowo zamknięty na Konferencji w sprawie przystąpienia.
14. 28.VI.2006 rok: Otwarcie: polityka konkurencji, unia celna.
15. 20.VII.2006 rok: Otwarcie polityki społecznej i zatrudnienia.
16. 11.XI.2006 rok: Otwarcie i zamknięcie edukacji i kultury.
17. 29.III.2007 rok: Otwarcie ochrony własności intelektualnej.
18. 26.VI.2007 rok: Otwarcie: swoboda usług, prawo handlowe (spółek), usługi finansowe, społeczeństwo informacyjne i media, statystyki i kontrola finansowa.
19. 20.VII.2006 rok: Otwarcie polityki społecznej i zatrudnienia.
20. 29.03.2007 rok: Otwarcie ochrony własności intelektualnej.
21. 12.10.2007 rok: Otwarcie: ochrona konsumentów, polityka zewnętrzna.
22. 20.12.2007 rok: Otwarcie: sieci transeuropejskie, finansowe i budżetowe zabezpieczenia.
23. 21.04.2008 rok: Otwarcie: energia, polityka transportowa.
24. 12.II.2008 rok: Rada przyjmuje nowe Partnerstwo dla Członkostwa.
25. 30.VI.2011 rok: Zamknięcie negocjacji akcesyjnych.
26. 09.XII.2011 rok: Podpisanie traktatu akcesyjnego.

27. 22.I.2012 rok: Referendum w sprawie przystąpienia Chorwacji do Unii Europejskiej.

28. **1 lipca 2013 rok: data przystąpienia Chorwacji do Wspólnoty.**

W procesie przystąpienia Chorwacji do struktur europejskich, Komisja Europejska wskazała na problem korupcji w Chorwacji. Warto dodać, iż Chorwacja w Indeksie Percepcji Korupcji Transparency International znajduje się za takimi państwami jak Rwanda i Kuba. Władze próbują walczyć z tym procederem. Aby poprawić swój wizerunek na 10 lat skazano byłego premiera Chorwacji Ivo Sanadera za przyjmowanie łapówek od zagranicznych firm³.

Kolejnym problemem przy wejściu Chorwacji do Unii Europejskiej była kwestia granicy z Bośnią i Hercegowiną. Chodzi o ratyfikację porozumienia Tuđman-Izetbegović z 1999 roku, zakładającego przekazanie przez Chorwację Bośni i Hercegowinie fragmentu półwyspu Klek i wysepek w zatoce Małego Stonu.

Następnym problemem Chorwacji przy wejściu do Unii Europejskiej była kwestia przemytu ludzi, narkotyków i broni tzw. bałkańska ścieżka jest trasą przemytu ludzi, narkotyków i broni z Europy Wschodniej, Afryki i Środkowego Wschodu do Zachodniej Europy. Jednakże Chorwacja w toku negocjacji akcesyjnych przedsięwzięła kroki mające na celu wyeliminowanie tych problemów. Wprowadziła nowe ustawy, reorganizację pracy policji, polepszenie współpracy z sąsiednimi krajami w tej kwestii. Determinację Chorwacji w tej sprawie podkreśla fakt, iż w ostatnich latach policja chorwacka dokonywała aresztowań osób, którym następnie stawiano zarzuty m.in. przemykania imigrantów do Unii Europejskiej.

Zakończenie negocjacji początkowo planowano na lipiec 2010 a założoną datą akcesji był rok 2011. Negocjacje jednak przeciągnęły się w czasie, między innymi z powodu konfliktu granicznego pomiędzy Chorwacją a Słowenią i zablokowaniem negocjacji przez tą ostatnią. Słowacja opóźniała głosowanie ze względu na trwający od kilku lat spór o zagraniczne depozyty upadłego po rozpadzie banku - Ljubljanska Banka. Już w roku 2010 słowacki parlament zapowiedział, że udzieli zgody na akcesję Chorwacji, jeśli jej rząd wycofa swoje pełnomocnictwo dla dwóch chorwackich banków. Z powodu sporu słoweńskie banki mają obecnie zakaz inwestowania na chorwackim rynku, co łamie swobodę przepływu kapitału w Unii Europejskiej⁴. Spór ten został rozwiązany w marcu. Za przystąpieniem Chorwacji do UE opowiedziało się 82 deputowanych - wszyscy obecni tego dnia na sali w liczącym 90 miejsc Zgromadzeniu Narodowym. „Słowenia jest w pełni przekonana, że rozszerzenie UE zapewnia stabilizację demokracji i sukces gospodarczy, które leżą w naszym interesie” - oświadczyła szefowa słoweńskiego rządu Alenka Bratuszek⁵.

³ <http://wmeritum.pl/chorwacja-nowy-czlonek-unii-europejskiej/>

⁴ W Nesweek: <http://swiat.newsweek.pl/slowenia-podklada-noge-chorwacji-w-wejsciu-do-ue,96940,1,1.html>.

⁵ W Rp.pl: <http://www.rp.pl/arttykul/995808.html>.

Ostateczne zakończenie negocjacji nastąpiło 30 czerwca 2011 roku. Unijny komisarz ds. rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa - Štefan Füle powiedział: „*Świętujemy to historyczne wydarzenie z naszymi przyjaciółmi z Chorwacji: w ciągu dwudziestu lat funkcjonowania jako niezależna republika, Chorwacja bardzo się zmieniła. Poczyniła ogromne postępy, aby sprostać kryteriom członkostwa w UE. Dziś jej wysiłek zostaje nagrodzony*”⁶.

W dniu 9 grudnia 2011 w Brukseli podpisano traktat akcesyjny.

Chorwackie referendum.

Referendum w sprawie przystąpienia Chorwacji do UE odbyło się 22 stycznia 2012 roku. W referendum obywatele Chorwacji odpowiadali na pytanie: "Czy jest Pani/Pan za członkostwem Republiki Chorwacji w Unii Europejskiej?". Za oddano 66,27% głosów (tzn. 1 299 008), natomiast przeciw wstąpieniu Chorwacji do Wspólnot Europejskich opowiedziało się 33,13% osób (649 490). 11 733 głosujących oddało głos nieważny, co stanowi 0,6%. Frekwencja wyniosła zaledwie 43,51%. Chorwackie prawo nie wyznacza progu frekwencji koniecznego do uznania referendum za ważne⁷.

Chorwacja –informacje podstawowe

Chorwacja to południowo-europejskie państwo znajdujące się nad Morzem Adriatyckim. Graniczy z Bośnią i Hercegowiną, Węgrami, Serbią oraz Słowenią. Stolicą jest Zagrzeb.

Liczba ludności: 4 290 612 mln.

Językiem urzędowym jest chorwacki. Jednak w gminach gdzie przynajmniej 1/3 mieszkańców to mniejszości, językami urzędowymi są również języki ojczyste tych mniejszości np.: serbski czy węgierski.

Walutą chorwacką jest kuna.

Religią dominującą jest katolicyzm. Wyznaje go ponad 87% Chorwatów.

Ustrój i rząd.

Chorwacja jest wielopartyjną republiką parlamentarną na podstawie konstytucji z 1990 roku (zmodyfikowanej w 1999 i 2001 roku), z silną pozycją parlamentu. Jest to najmłodsze państwo europejskie. Chorwacja stała się krajem demokracji parlamentarnej, którego system polityczny opiera się na poszanowaniu praw człowieka, rządach prawa, równouprawnieniu wspólnot narodowych, nienaruszalności własności osobistej, sprawiedliwości społecznej i wielopartyjności.

⁶ W Europa.eu: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-824_pl.htm?locale=en.

⁷ W euroactiv.pl: <http://www.euroactiv.pl/rozszerzenie/arttykul/w-chorwacji-referendum-w-sprawie-czlonkostwa-w-unii-europejskiej-003278>.

Głową państwa jest prezydent. Wybiera się go w wyborach powszechnych na pięcioletnią kadencję. Obecnie jest nim Ivo Josipović. Władza ustawodawcza leży w rękach jednoizbowego parlamentu, który nazywany jest Zgromadzeniem Chorwackim (Saborem). Liczba deputowanych nie jest stała i waha się od 100 do 160 osób. Sabor działa na zasadzie sesyjności. Władza wykonawcza należy do rządu, na którego czele stoi premier. Obecnie premierem Chorwacji jest Zoran Milanović.

Gospodarka.

Gospodarka Chorwacji bazuje przede wszystkim na usługach – głównie na turystyce. W mniejszym stopniu na przemyśle. Chorwacja jest krajem post – socjalistycznym. Wcześniej była drugim najlepiej rozwijającym się państwem zaraz po Słowenii. Chorwacka gospodarka ucierpiała bardzo na skutek likwidacji przemysłu ciężkiego.

Kultura

W Chorwacji swój wpływ zaznaczają kultury zachodnioeuropejska, śródziemnomorska oraz słowiańska. Niewątpliwe piętno na zwyczajach panujących w tym kraju odcisnęły lata podporządkowania europejskim mocarstwom. Północna część Chorwacji jest bardzo zbliżona pod względem kulturowym do Polski. W części nadmorskiej swe wyraźne wpływy wywiera kultura śródziemnomorska. Tradycyjnie więc po południu przychodzi czas na sjęstę, a życie zaczyna się wieczorem.

Turystyka

Chorwacja jest krajem typowo turystycznym bardzo popularnym wśród Polaków i Rosjan, głównie ze względu na piękne i niespotykane u nas plaże. Kraj ten posiada bardzo urozmaiconą i wyjątkową w skali świata linię brzegową. Ten typ z licznymi podłużnymi wyspami ustawionymi równoległe do linii brzegowej, został nazwany dalmatyńskim od nazwy chorwackiego wybrzeża.

Zagrzeb – nowa europejska stolica

Stolicą Chorwacji jest Zagrzeb. Jest to jednocześnie największe miasto w Chorwacji. Liczy ok. 800 000 tys. mieszkańców. Zagrzeb jest malowniczo położony, rozciąga się na równinie, a rzeka Sawa oddziela jego starszą część od powstałych po drugiej wojnie światowej przedmieść oraz od widocznego w oddali masywu Medvednica. Stare dzielnice Zagrzebia, Gradec i Kaptol przypominają Pragę albo Rygę, natomiast dolne miasto jest regularnie rozplanowaną XIX-wieczną śródmiejską dzielnicą urzędniczą, w której neony i eleganckie

sklepy znakomicie pasują do solidnej, austrio - węgierskiej zabudowy⁸. Zagrzeb warto zwiedzać na piechotę, ponieważ większość atrakcji jest położona blisko siebie. Dobrze jest zacząć od pomnika króla Tomisława, który był pierwszym królem Chorwacji. Jest on najbardziej rozpoznawalnym symbolem Zagrzebia. Po za tym warto zobaczyć m.in.: Wieżę Lotrščak, z XIII wieku, Katedrę Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny czy nowoczesny, najważniejszy miejski plac - Trg Bana Josipa Jelacica.

Split – miasto na półwyspie.

Drugim co do wielkości i jednocześnie wartym zobaczenia miastem jest Split. Jest to miasto i port nad Morzem Adriatyckim na niewielkim półwyspie. Najważniejsze zabytki w tym mieście to: pałac cesarza Dioklecjana (III-IV wiek) założony na planie rzymskiego obozu wojskowego (ok. 150 na 190 m) z murami i wieżami. Pałac został wpisany na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO. Brama pałacowa *Porta Aure*, świątynia Jupitera - od VIII wieku baptysterium, oktagonalne mauzoleum Dioklecjana, przebudowane w VIII wieku na katedrę Św. Duji z dzwonnica z XIII-XVII wieku czy też pozostałości akweduktu⁹.

Dubrownik – idealne miejsce do wypoczynku.

Trzecim miastem jakie warto odwiedzić jest Dubrownik. Miasto samo w sobie jest niewielkie bo liczy tylko 48,3 tys. mieszkańców. Jednakże jest ono głównym ośrodkiem turystycznym w Dalmacji. Znajduje się tam port, z którego możemy popłynąć np. do Włoch.

Kuchnia chorwacka.

Chorwaci rozsmakowują się w daniach rybnych i owocach morza. W kuchni Chorwacji rządzi jedna zasada: ma być prosto i smacznie. Jedzenie chorwackie jest przy tym zróżnicowane regionalnie i obfituje np. w elementy kuchni włoskiej. W każdym zakątku kraju zasmakujemy wyśmienitego wina lub słynnej rakii¹⁰.

Więcej informacji na temat przystąpienia Chorwacji do Unii Europejskiej znajduje się:

1. <http://www.vlada.hr/en>
2. http://ec.europa.eu/enlargement/candidate-countries/croatia/eu_croatia_relations_en.htm
3. <http://pl.mfa.hr/?mv=2397&mh=404>

⁸ W gazeta.pl:

http://podroze.gazeta.pl/podroze/1,114158,12273559,Zagrzeb_Chorwacja_Informacje_praktyczne.html

⁹ W: <http://split.chorwackie.pl/>

¹⁰ W gazeta.pl:

http://podroze.gazeta.pl/podroze/1,114158,11329667,Chorwacja_jedzenie_specjaly_kuchni_chorwackiej.html

Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ

4. http://www.mf.gov.pl/sluzba-celna/wiadomosci/komunikaty/-/asset_publisher/2UW1/content/id/3701022;jsessionid=3A3704FD01733D852C433E36F96180C2
5. Wniosek Chorwacji o przystąpienie do UE: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:165E:0019:0024:PL:PDF>
6. Więcej o początkach akcesji w: http://www.europe-direct.poznan.pl/joannafiles/Biuletyn2011/biuletyn_11_11Postepy_w_negocjacjach.pdf
7. Szczegółowe sprawozdanie monitorujące w sprawie Chorwacji za rok 2012: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2013/04-18/0183/P7_TA-PROV\(2013\)0183_PL.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2013/04-18/0183/P7_TA-PROV(2013)0183_PL.pdf)
8. Sprawozdanie monitorujące z przygotowań Chorwacji do przystąpienia: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0186:FIN:PL:PDF>

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europa-direct.poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej